

druhým svůj pohled, nevtlouká jim nic do hlavy, ale hovoří o jejich životě, takže v jeho příbězích nepozorovaně nalézají sami sebe a svobodně se otvírají Bohu.

Které evangelní vyprávění mě nejvíc uchvacuje? Co ve mně vyvolává jeho četba? Které podobenství mě naopak zlobí? (Tam, kde nás nějaké podobenství pohněvá, snaží se odhalit nějakou hlubší vrstvu našeho nitra.) Které pevně zafixované názory v nás odhaluje? Jakému obrazu o Bohu i o nás samých nás touží naučit?

Anselm Grün – 50 x Ježíš

Podobá se kvasu

Když Ježíš hovoří o kvasu, hovoří o nás – o křesťanech. A když mluví o třech měřicích mouky, tehdy myslí na ty, které my, křesťané, máme ovlivnit svým příkladem a svým slovem. Kousek kvasu na sto dvacet litrů mouky! Dvanáct Galilejců na celý svět! To je nepoměř... A přece prohlásí Tertulián již ve druhém století pohanským Římanům: „Jen od včerejška jsme, a máte nás všude“ – ve vojsku, v úřadech i na královských dvorech.

Tímto podobenstvím se nám připomíná, že síla křesťanů není v počtu, ale v kvalitě. A kvalita v jejich pružnosti a pevnosti. V tom, že se nelekáme množství a že se nenecháme při zamíchání pohltnit. Naše pevnost bude vypadat jako nepřizpůsobivost, výjimečnost, někdy divně, jak říká sv. Pavel: jako bláznovství kříže. Naše pružnost by měla být snahou přiblížit se světu – ohleduplně, jemně, ale bez takového přizpůsobení, ve kterém bychom postupně ztráceli své a přebírali jeho smýšlení i konání.

Dvě nebezpečí vyplývají z úlohy křesťanského kvasu. Jedno je v přílišném strachu o svoji vnitřní sílu, který vede křesťana k izolovanosti od světa, do jalového a neúčinného ghetta. A druhé je v nezdravém taktizování, které vede ke kompromisům a ke splývání s masou. Toto druhé nebezpečí je častější, ale obojí jsou stejně závažná. A pokud se jim nebudeme snažit vyhýbat, Jan Chryzostom bude muset říci i nám, co pověděl svým současníkům: „Pokud dvanáct lidí prokvasilo zemi, tak jsme asi my k ničemu, když je nás tolik a nezvládáme obrátit ani ty, se kterými žijeme; takový počet, kolik nás je, by měl jako kvas postačit na tisícovky světů.“ *A. Faudenom – Slyšeli jsme Slovo Boží*

Texty v týdnu

Po: Sk 16,11-15; Jan 15,26-16,4a

Čt: Sk 1,1-11; Ef 1,17-23; Lk 24,46-53

Út: Sk 16,22-34; Jan 16,5-11

Pá: Sk 18,9-18; Jan 16,20-23a

St: Sk 17,15.22-18,1; Jan 16,12-15

So: Sk 18,23-28; Jan 16,23b-28

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Matouše; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.

Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

16. neděle v mezidobí – cyklus A

20. července 2014

Mr 12,13.16-19; Řím 8,26-27; **Mt 13,24-43**

²⁴Ježíš předložil zástupům toto podobenství: „Nebeské království je podobné člověku, který nasej na svém poli dobré semeno. ²⁵Ale když lidé spali, přišel jeho nepřítel, rozházel mezi pšenici plevel a odešel. ²⁶Když pak osení vyrostlo a nasadilo na klas, tehdy se ukázal i plevel. ²⁷Tu přišli služebníci k hospodáři, a řekli mu: ‚Pane, copak jsi nenasel na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal plevel?‘ ²⁸On jim odpověděl: ‚To udělal nepřítel.‘ A služebníci mu řekli: ‚Máme jít a sesbírat ho?‘ ²⁹On však řekl: ‚Ne. Jinak byste při sbírání plevele mohli s ním vytrhat i pšenici. ³⁰Nechte obojí spolu růst až do žní, a o žních řeknu žencům: Nejprve seberte plevel a svažte ho do snopků k spálení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.‘ “

³¹Předložil jim další podobenství: „Nebeské království je jako hořčičné zrno, které člověk vzal a zasel na svém poli. ³²Je sice menší než všechna semena, ale když vyroste, je větší než ostatní zahradní rostliny a stane se z něho keř, takže přilétají ptáci a hnízdí v jeho větvích.“

³³Pověděl jim jiné podobenství: „Nebeské království je jako kvas, který vzala žena a zadělala ho do tří měřic mouky, až se všechno prokvasilo.“ ³⁴To všechno mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. ³⁵Tak se mělo naplnit, co řekl prorok: ‚Otevřu ústa v podobenstvích, vypovím, co bylo skryté od založení světa.‘ “

³⁶Potom rozpustil zástupy a šel domů. Jeho učedníci k němu přistoupili a prosili: ‚Vylož nám to podobenství o pleveli na poli.‘ ³⁷Odpověděl: ‚Ten, kdo rozsévá dobré semeno, je Syn člověka, ³⁸pole je svět. Dobré semeno jsou synové Království, plevel jsou synové toho Zlého. ³⁹Nepřítel, který ho zasel, je ďábel. Žeň je skonání věku, ženci jsou andělé. ⁴⁰Jako se sbírá plevel a spaluje se v ohni, tak bude i při skonání věku. ⁴¹Syn člověka pošle své anděly, ti posbírají z jeho království všechny svůdce a ty, kdo dělají nepravosti, ⁴²a uvrhnou je do ohnivě pece; tam bude pláč a skřípání zubů. ⁴³Tehdy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce. Kdo má uši, slyš!‘“

Srovnání: Mt 3,12; Mk 4,30-32; L 13,18-19; Ez 17,23; 31,6; Da 4,9.18; L 13,20-21; I K 5,6; Ga 5,9; Mk 4,33; J 16,25; Ž 78,2; J 8,44; 1J 3,10; Mt 24,31; Sf 1,3; Mt 8,12; 13,50; 22,13; 24,51; 25,30; Da 12,3

Úvod k meditaci

Jak rád se občas snažím oddělovat plevel od pšenice – tedy posuzuji lidi a soudím, kdo z nich je dobrý a kdo špatný. Bůh jedná jinak: všem dává příležitost k obrácení. Kde je potřeba moje jednání konkrétně opravit a jednat podle Božího vzoru? Co malého v mém životě vyrostlo jako strom a co ještě může z malého vyrůst?

Výklad biblického textu

Kontext: Podobenství o pšenici a plevele (13,24-30) následuje po podobenství o rozsévání. Prostředí je zemědělské a námětem je smíšené přijetí Ježíšova slova o království. Problémem, jímž se podobenství zabývají, je skutečnost, že někteří Židé evangelium přijímají, a jiní je zase odmítají. Otázka pro křesťany zní: Jak máme reagovat na tuto skutečnost? Podobenství, které má alegorické rysy (i když ne tolik jako v Mt 13,36-43), radí k trpělivosti a snášenlivosti v tomto věku. Tato rada předpokládá důvěru, že na posledním soudu budou odděleni spravedliví od nespravedlivých a každý z nich dostane příslušnou odměnu.

²⁴ **Ježíš předložil zástupům toto podobenství: Nebeské království je podobné člověku:** Království se podobá celému obrazu popisovanému v Mt 13, 24b-30, ne jen tomu *člověku*. Stejně jako v Mt 13,3b-9 jsou semeno a proces růstu používány k ilustraci povahy Božího království. Pro Matouše charakteristické spojení *nebeské království* označuje známější termín *Boží království*.

²⁵ **nepřítel, rozházel mezi pšenici plevel:** Řecký výraz *zizanion* označuje škodlivý plevel, který se ve svém počátečním stadiu růstu podobá pšenici, takže jej nelze od ní rozeznat.

²⁸ **To udělal nepřítel:** Tato věta viní z přítomnosti zlých lidí *toho Zlého* (viz Mt 13,19). Není těžké při čtení tohoto příběhu odhalit totožnost jednotlivých aktérů: hospodářem je Ježíš, služebníci jsou jeho následovníci, zlí lidé jsou jeho protivníci, *tím Zlým* je Satan atd. Učedníci chtějí vědět, jak mají reagovat na přítomnost zlých lidí před skonáním věku.

³⁰ **Nechte obojí spolu růst:** Hospodářova odpověď je v nynějším věku k obojímu tolerantní. Učedníci, kteří by sami oddělovali dobré a zlé, by mohli vytrhat spolu se zlým i to, co je dobré (13,29). Úkol soudit dobré a zlé přísluší o žních hospodáři a jeho žencům.

až do žní: Žně jako starozákonní metafora pro poslední soud.

³¹ **Hořčičné zrna:** Nazývat hořčičné semeno nejmenším ze všech semen je nadsázka, ale v tomto podobenství jde o kontrast malého semene v porovnání se vzrostlou bylinou.

³² **a stane se z něho keř:** Hořčičný keř/strom může vyrůst až do výšky 3-4 metry. Je tu důležitý známý kontrast mezi nepatrnými počátky království a jeho obrovským rozšířením.

³³ **jako kvas:** Kvas je látka způsobující kvašení (jako kvasnice), která se přidává do těsta, aby vykynulo. Zde se předpokládá jeho pozitivní, životodárná síla (ne jako v Mt 16,6 a 1 Kor 5,6-8), která to dobré, Boží, uvede do pohybu.

Do tří měřic mouky: Podle biblisty Jeremiáše toto množství představovalo asi

padesát liber mouky a chléb z toho upečený stačil k nasycení více než sta lidí. Stejně jako v podobenství o hořčičném zrna i zde je kontrast mezi malým množstvím kvasu a obrovským výsledkem.

K tématu

Odkud přichází pokušení? Jak v nás působí? Apoštol říká, že nepřichází od Boha, ale z našich žádostí, z našich vnitřních slabostí, ze zranění, které v nás zanechal prvotní hřích. Odtud přicházejí pokušení, ze žádostivosti. Je zajímavé, že pokušení má tři vlastnosti: roste, infikuje a samo sebe ospravedlňuje.

Začíná poklidně a roste... Ježíš o tom mluví v podobenství o pšenici a koukolu: pšenice roste, ale koukol, který zasel nepřítel, rovněž. A pokušení roste a roste... A pokud je někdo nezastaví, obsadí všechno. A tak, když jsme v pokušení, neslyšíme Boží Slovo. Neslyšíme, nechápeme. Pokušení nás zamyká, odnímá nám každou prozíravost, uzavírá každý horizont a tak nás vede ke hříchu. Jsme-li v pokušení, zachrání nás jedině Boží Slovo, Ježíšovo Slovo. Když Jej vyslechneme, otevře nám horizont... Vždycky je připraven nás učit, jak se vymanit z pokušení. A Ježíš je mocný, protože nám nejenom umožňuje vymanit se z něj, ale dává nám větší důvěru. Jsme-li v pokušení, je tato důvěra mocnou vzpruhou. Pán nás očekává; nám hříšníkům, kteří jsme pokoušeni, důvěruje, a neustále nám otevírá horizonty. A na druhé straně ďábel, pokušením uzavírá, obestírá a zamyká. Nenechat se uvěznit je možné jedině nasloucháním Ježíšovu Slovu.

Prosme Pána, který vždycky, když jsme v pokušení, trpělivě říká: „Zastav se, uklidni se. Vzpomínáš, co jsem s tebou učinil v té a v té chvíli? Vzpomeň si. Pozvedni zrak, pohleď k horizontu, neuzavírej se a jdi dál.“ A toto Slovo nás zachrání od pádu do hříchu ve chvíli pokušení.

Z promluvy papeže Františka 18. 2. 2014

Ježíš – vypravěč

V podobenství vypráví Ježíš posluchačům prostě o lidském životě, o práci na poli, o zkušenosti setí, zrání plodů, o dešti a slunci. Sahá k příkladům z jejich okolí. Vypráví tak napínavě, že mu lidé bez dechu naslouchají. Okouzluje je a oni se s ním ztotožňují. A náhle nabere jeho příběh zcela jiný směr – závěr nemusí být bezpodmínečně takový, jaký by posluchači očekávali.

Ježíš otvírá Bohu každodenní lidskou zkušenost. Líčí život takovým způsobem, že člověku náhle svitne Boží tajemství. Vnímají, že Rabbi hovoří o nich a o jejich situaci – a náhle jim otvírá oči, aby mohli poznat podstatu věcí. Bůh není pro Ježíše abstraktním principem, ale stává se ve vyprávění viditelným a zakusitelným. Dokáže o Něm mistrně vyučovat, aniž by Ho musel brát neustále do úst. Mnohem spíše hovoří ke člověku způsobem, který posluchačům umožňuje Jej zahlédnout, a zároveň je svým vyprávěním nově formuje, takže zakoušejí „na vlastní kůži“ proměnu Boží milosti.

Ježíš zjevně ovládal umění vcítit se do myšlení svých posluchačů a prezentovat to způsobem, z něhož vycítili: „To mluví o mně. Dokázal vyslovit to, co si myslím, ale co jsem se ještě nikdy neodvážil říct.“ Schopností vyjádřit myšlenky druhých otvírá jejich srdce. Vyprávění představuje vlídnou teologii. Ježíš nepoučuje a nevnucuje